

בית משפט לעניינים מנהליים בבאר שבע

07 ינואר 2013

עת"מ 12-05-35692 איסמעילוף ואח' נ'
נתניהו ואח'

אל: משרד עו"ד: עמיר פישר
אל: המלך דוד 8/3 מיקוד 94101
ירושלים

טלפון מרכז מידע: 077-2703333

מכתב מלווה

מצורף בזה מסמך פסק דין.

כ"ה טבת תשע"ג, 07 ינואר 2013

תאריך

מזכירות בית המשפט

בית משפט לעניינים מנהליים בבאר שבע

עת"מ 12-05-35692

בפני כב' השופטת רחל ברקאי

7 ינואר 2013

בעניין:

העותרים

1. מארק שלמה שמחה איסמעילוף, ת.ז. 01192064-2

2. שושנה בן דוד, ת.ז. 00303512

3. רות לוי, ת.ז. 00381071

4. שלמה שמואלי, ת.ז. 05196254

5. עמותת רגבים

ע"י ב"כ עו"ד עמיר פישר

נגד

המשיבים

1. מר בנימין נתניהו – ראש ממשלת ישראל

2. מר אלי ישי – שר הפנים

3. הועדה המחוזית לתכנון ובניה

4. היחידה הארצית לפיקוח – משרד הפנים

5. הרשות להסדרת ההתיישבות הבדואית בנגב

ע"י ב"כ עו"ד יערי רואש – פמ"ד אזרחי דרום

6. עלי אבו קוידר

ע"י ב"כ עו"ד אבו קוידר

פסק דין

- 1
- 2 1. עניינה של עתירה זו בבקשת העותרים להורות למשיבים לעשות שימוש בסמכותם לפי
- 3 הוראות פרק י' לחוק התכנון והבניה, התשכ"ה – 1965 (להלן: "חוק התכנון והבניה")
- 4 ולפעול להוצאה ומימוש של צווי הריסה ביחס לכלל המבנים אשר הוקמו על ידי בני שבט
- 5 אבו קוידר (להלן: "שבט אבו קוידר"), אשר פלשו לאדמה פרטית השייכת לעותרים 1-4
- 6 (להלן: "המקרקעין") והקימו עליה מבנים ללא היתר כדין תוך השגת גבול וגזל אדמה
- 7 פרטית.
- 8
- 9 2. יחד עם העתירה הוגשה בקשה לצו ביניים אשר יאסור על בני שבט אבו קוידר לבצע בניה
- 10 ללא היתר בשטח האדמה הפרטית השייכת לעותרים.
- 11 בדיון שהתקיים בפני בבקשה לסעד ביניים הסתפק ב"כ העותרים בהצהרת ב"כ המדינה
- 12 לפיה המדינה לא תאפשר בניה חדשה במקרקעין נשוא העתירה.

בית משפט לעניינים מנהליים בבאר שבע

עת"מ 12-05-35692

בפני כב' השופטת רחל ברקאי

7 ינואר 2013

העובדות שאינן שנויות במחלוקת

- 1
- 2 3. אין חולק כי העותרים הינם בעלים רשומים ו/או זכאים להירשם כבעלים, של חלקים
- 3 במקרקעין, בשטח של כ-654 דונם, המצויים בסמוך ליישוב נבטים ורשומים על שםם וכן על
- 4 שםם של אחרים בלשכת רישום המקרקעין בבאר-שבע, בפנקס השטרות ספר 504, דף
- 5 מספר 5.
- 6
- 7 4. שבט אבו קוידר מתגורר על ציר כביש מס' 25, באר-שבע דימונה, מצפון לו ומזרח למושב
- 8 נבטים, החל משנות ה-60 של המאה הקודמת. חלק מהשטח עליו יושבים בני השבט הינו
- 9 קרקע בבעלות פרטית, נשוא העתירה, עליה הקימו בני השבט מבנים ללא היתרי בניה.
- 10 המשיב 6 הינו נציג חמולת אבו קוידר.
- 11
- 12 5. בשנת 1998 נחתם הסכם מסגרת לפינוי שבט אבו קוידר ליישוב רהט אולם, לטענת המדינה,
- 13 מסמך זה נעדר כל תוקף של הסכם מחייב מאחר ונקבע בסיפא של אותו הסכם כי: **"הסכם**
- 14 **זה יכנס לתוקף רק לאחר אישורו על ידי הנהלת מנהלת מקרקעי ישראל"** ואישור שכזה
- 15 לא ניתן להסכם מעולם.
- 16 יחד עם זאת, הובהר בפני ב"כ שבט אבו קוידר כי במידה ובני השבט יתפנו למגרשי קבע
- 17 יתבצע הפינוי בהתאם להחלטת מועצת מקרקעי ישראל כפי שתהיה בתוקף במועד הקובע.
- 18 לטענת המדינה, הפיתרון להעברת בני השבט לעיר רהט התעכב על רקע הקושי בהקצאת
- 19 מגרשים זמניים ביישוב עבור כלל בני השבט, המונים כ-3,000 איש, ולשם כך יש להקצות כ-
- 20 400 מגרשים. קושי נוסף ביישום הפיתרון בעיר רהט הוא התנגדות עיריית רהט שטענה כי
- 21 העתקת מגוריהם של בני השבט לעיר רהט עלול לעורר סכסוך בין המשפחות.
- 22
- 23 6. בשנת 2003 עתרו בני שבט אבו קוידר לבג"צ (בג"צ 10747/03) כנגד המדינה וכנגד עיריית
- 24 רהט על מנת לאכוף את מימוש הסכם המסגרת. המדינה הודיעה בתגובתה כי להסכם
- 25 המסגרת אין תוקף מחייב, כמפורט לעיל, וכי במסגרת הרחבת העיר רהט יינתן פתרון לבני
- 26 השבט. בהתאם, ניתן פסק דין של בית המשפט העליון, ביום 1.11.04, אשר אישר את
- 27 ההסדר שהציעה המדינה לעותרים בדבר תכנון והקמת שכונות ברהט המיועדות לעותרים.
- 28 עוד קבע בית המשפט העליון, כי חרף התנגדותה של עיריית רהט להסדר המוצע יהא עליה
- 29 לקבל את התוכניות הנותנות מענה גם לצרכי העותרים. נוכח קביעה זו משכו העותרים את
- 30 עתירתם והיא נמחקה.
- 31
- 32 7. אלא שהפיתרון דלעיל לא מומש בשל הביקוש העצום למגרשים ברהט ובפועל התברר כי אין
- 33 מספיק מגרשים להקצאה עבור כל בני השבט הזכאים. בשנת 2008 שבו ופנו בני שבט אבו

בית משפט לעניינים מנהליים בבאר שבע

עת"מ 12-05-35692

בפני כב' השופטת רחל ברקאי

7 ינואר 2013

- 1 קוידר אל בית המשפט העליון, במסגרת בג"צ 745/08, בבקשה כי בית המשפט יורה למדינה
2 ולעיריית רהט לקיים את התחייבויותיהם להסדרת פתרון לאכלוס קבע בעיר רהט.
3 בדיון שהתקיים בבית המשפט העליון הוצגו בפני העותרים 3 חלופות לפיתרון. בפסק דין
4 שניתן על ידי בית המשפט העליון ביום 10.12.09, נקבע כי מבין שלוש החלופות שהוצגו בפני
5 העותרים בחרו העותרים את החלופה השלישית והמדינה מנגד התחייבה לקדם את
6 הפעלתה של חלופה זו וליישמה בשטח ולפיכך התייתרה העתירה.
7 החלופה, שעוגנה בפסק הדין של בג"צ, הינה חלופה המורכבת מהקצאת שטח בין השכונות
8 הדרומיות של רהט לרצועה הצפונית של כביש 31, בתחום שטח לא מתוכנן, מחוץ לקו
9 הכחול של העיר רהט והנמצא בתחום שיפוטה של מועצה אזורית בני שמעון. חלופה זו, כפי
10 שהובהר אף בפני בית המשפט העליון, הינה הקשה והארוכה ליישום והיא כרוכה בשיתוף
11 פעולה מלא, בהסכמתם ובביצוע תאומים רבים מול משרד הפנים, מועצה אזורית בני
12 שמעון, עיריית רהט ומנהל מקרקעי ישראל.
13
- 14 8. בחודש יוני 2009 הוצג אומדן זמנים משוער של כ-5 שנים לביצוע שלבי התפעול הנדרשים
15 לצורך תכנון ופיתוח השטח הנבחר. פרק זמן ארוך זה נדרש לצורך קבלת הסכמה מפורשת
16 של כל הגורמים הרלבנטיים לעניין לרבות משרד הפנים, המועצה האזורית בני שמעון,
17 עיריית רהט ומנהל מקרקעי ישראל; הקמת וועדת גבולות אשר תידרש להעביר השטח
18 המוקצה מתחום השיפוט של המועצה האזורית בני שמעון לתחום השיפוט של המועצה
19 האזורית רהט; הרשאה לתכנון והעסקת חברה מתכננת לצורך הכנת תוכנית מתאר
20 ותוכניות מפורטות לרבות אישורן במוסדות התכנון; בניית תיק שיווק בין באמצעות חברה
21 מנהלת או באמצעות משרד השיכון; פיתוח תשתיות, פיתוח המגרשים עצמם ושיווק
22 המגרשים לזכאים.
23
- 24 9. במהלך השנים 2009-2010, נעשו פניות לקדם את קבלת ההסכמות הגורמים הרלבנטיים
25 לרבות הרחבת תחום שיפוט העיר רהט. לאחר דיונים בנושא התקיימה ישיבה ביום
26 16.12.10 במשרד הפנים ובה הוחלט על תחילת מהלך תכנוני במסגרתו תבחן האפשרות
27 להרחבת העיר רהט בדרומה של העיר. ביום 24.6.12 התקיימה פגישה נוספת בלשכת
28 הממונה על המחוז בה נכחו נציגי משרד הפנים, לשכת התכנון ונציגים נוספים מן הרשות
29 להסדרת ההתיישבות הבדואית בנגב (להלן: "הרשות") בה הוצהר דבר הצורך בקידום דחוף
30 של תוכנית מפורטת לבני השבט אבו קודר בחלק הדרומי של העיר רהט. בהתאם, הוגשה
31 לאחרונה בקשה לוועדת המכרזים של משרד הבנוי והשיכון לצורך התקשרות עם צוות
32 מתכננים יעודי שיעסוק בנושא.
33

בית משפט לעניינים מנהליים בבאר שבע

עת"מ 12-05-35692

בפני כב' השופטת רחל ברקאי

7 ינואר 2013

10. לאחרונה, ביום 15.5.12 התקיימה ישיבה בנוכחות מנכ"ל הרשות ונציגים נוספים מטעם הרשות וכן נציגים של בני שבט אבו קוידר, אשר עסקה בישום והסדרת פתרון התיישבותי לבני שבט אבו קוידר. הוצג פיתרון האכלוס והשלבים לביצועו. וביום 11.9.12 לאחר בחירת הצוות המתכנן נערכה פגישת הכירות בשטח בין גורמים בשבט אבו קוידר לבין נציגי הרשות והאדריכלים.

טענות העותרים

11. טוענים העותרים כי התנהלות המדינה אל מול בני שבט אבו קוידר היתה לאורך השנים וגם כיום בלתי סבירה עת עצמה עין לנוכח הבניה המורחבת שעשו בני השבט על אדמות פרטיות כשהמדינה, לא רק שלא עשתה דבר כדי למנוע זאת אלא, אף הוסיפה חטא על פשע ובנתה בעצמה על אדמה פרטית השייכת להם, מבני ציבור (בית ספר וגני ילדים) בניגוד לדין.

12. עוד הטעו העותרים וטענו כי גם היום לאחר שנים בהן מתנהל דיון ציבורי עם בני השבט להעתקת מקום מגוריהם למגורים מוסדרים מגלה המדינה אזלת יד ולא מקדמת באופן אינטנסיבי את פינוי בני השבט מן השטח בו הם מחזיקים ולפחות מן האדמה הפרטית השייכת להם. לטענתם, העובדה כי בעניין בני השבט התנהלו לאורך השנים משאים ומתנים ואף הוצעו פתרונות ישימים על דרך של הקצאת מגרשים לבניה בישובים שונים והם לא מצאו לנכון לאמצם מלמדים כי אין בני השבט חפצים בפתרון כלשהו ובהעתקת מקום מגוריהם. לטענתם, גם הפתרון האחרון אשר אושר בבג"צ ספק אם יישום לאור הקשיים הרבים העומדים בדרך.

13. עוד ומעבר לאמור, טענו העותרים כי בני שבט אבו קוידר מבינים כי תהליך העתקת מקום מגוריהם יקח שנים ארוכות לכן ממשיכים הם לרמוס ביד רמה את החוק וממשיכים בבניה בלתי חוקית על אדמות פרטיות השייכות לעותרים. כך הצביעו על כך רק לאחרונה בחודשים האחרונים הוקמו כ- 4 מבנים חדשים ועל אף שהתריאו על כך בפני המדינה לא נעשה דבר והבניה הבלתי חוקית נמשכת.

14. על רקע מצב עובדתי זה טענו העותרים כי התנהלות המדינה, בכל הקשור בטיפול בפלישה לאדמות פרטיות ובניה עליהן מצד בני שבט אבו קוידר, היתה והינה "הימנעות בלתי סבירה מאכיפת החוק" ולכן מצדיקה התערבות בית משפט זה. לטענתם, מדיניות אי האכיפה, בה נקטה המדינה, הובילה להשתקעותם של בני שבט אבו קוידר בקרקע, להעמקת החיבור הרגשי שלהם לקרקע, להרחבת הפלישה ואף שיפור משמעותי באיכות חייהם, על דרך של בניה רחבה, ואף קיומם של מבני ציבור שבנתה המדינה עצמה במקום. לפיכך, טענו כי גם החלופה העומדת היום על סדר היום הינה חלופה ערטילאית אשר ביצועה יקח שנים

בית משפט לעניינים מנהליים בבאר שבע

עת"מ 12-05-35692

בפני כב' השופטת רחל ברקאי

7 ינואר 2013

- 1 ארוכות, באופן המנציח את המצב ופוגע בזכותם הקניינית, אם בכלל ניתן יהיה לבצעה,
2 לאור התנגדותה של עיריית רהט ואף חשש סביר כי בני השבט עצמו יסרבו לפנות את
3 המקרקעין.
4
- 5 15. העותרים טענו כי במציאות הקיימת אין בידיהם הכלים לפעול כנגד הפולשים במישור
6 האזרחי מאחר ומדובר במשפחות רבות המחזיקות בקרקע באופן בלתי חוקי ללא כל רישום
7 או תיעוד של הטוענים לחזקה, וכי סביר להניח כי מטעמים ביטחוניים יתקשו מלהמציא
8 להם תביעות פינוי, וגם אם יצליחו לעשות כן לא יעלה בידם לאכוף את פסקי הדין לפינוי
9 בשל אופי האוכלוסייה בה מדובר.
10
- 11 16. לטענת העותרים יש לקדם ולהעדיף את קדושת הציות לחוק ולאכוף את חוקי התכנון
12 והבניה כאשר מדובר בפגיעה קשה בזכויות קניין של אחר, כבמקרה דנן. כבסיס לטענתם
13 הפנו העותרים לפסקי דין שנתנו לאחרונה בבית המשפט העליון בפרשת פינוי "מאחז מגרון"
14 (בג"צ 8887/06 יוסף מוסא עבד א – ראזק אל נאבות נ' שר הביטחון (ניתן ביום 2.8.11))
15 ובעניין פינוי אתר "גבעת האולפנה" (בג"צ 9060/08 עבד אלג'אני יאסין חאלד עבדאללה נ'
16 שר הביטחון ואח' (ניתן ביום 7.5.12)) שם קבע בג"צ כי על הרשויות למלא אחר חובתם
17 לאכוף דיני תכנון ובניה וכי לא תעמוד כל טענה של סדרי עדיפויות במקום בו מדובר בפגיעה
18 בקניין הפרט.
19
- 20 17. לאור האמור בקשו העותרים את התערבותו של בית משפט אשר יורה למדינה לפעול
21 להוצאה ומימוש של צווי הריסה כנגד כל הבניה במקרקעין בתוך פרק זמן סביר שיקבע בית
22 משפט. העותרים לא ידעו למסור פרטים מדויקים בדבר היקף הבניה על שטח המקרקעין
23 השייך להם, בכמה מבנים ומשפחות המדובר.
24
- 25 18. לקראת הדיון בעתירה גופה הגישו העותרים תגובה משלימה בה טענו כי על אף הצהרת
26 המדינה כי תמנע בניה חדשה במקרקעין, נמצא כי בפועל מתבצעת בניה חדשה של מבנים
27 במקרקעין והמדינה אינה פועלת לעצור בניה זו וכי על אף פניות אל המדינה לא נתקבל כל
28 מענה בנדון.
29 עוד ציינו כי ביום 9.9.12, לאחר הגשת העתירה הנדונה, הגישו הם תביעות פינוי כנגד
30 המדינה, אשר בנתה מבני ציבור על המקרקעין, גני ילדים ובית ספר, ללא היתר. במסגרת
31 תביעת הפינוי הודיעה המדינה, ביום 20.11.12, כי מאחר ונמצא כי אין הצדקה להקמת
32 המבנים על קרקע פרטית המדינה תיערך לפינוי המבנים. יחד עם זאת, ביקשה המדינה
33 לעכב את הפינוי עד לתחילת שנת הלימודים הבאה על מנת שלא לפגוע בתושבים.

בית משפט לעניינים מנהליים בבאר שבע

עת"מ 12-05-35692

בפני כב' השופטת רחל ברקאי

7 ינואר 2013

1 אין חולק כי העותרים לא פעלו להגיש תביעות פינוי כנגד המחזיקים במקרקעין, בני שבט
2 אבו קוידר, המחזיקים במקרקעין ללא רשות.

3

4

טענות המדינה

5 19. המדינה, כאמור, לא כפרה בעובדה כי בני שבט אבו קוידר תפסו חזקה בשטח אדמה פרטית
6 ולאורך השנים הרחיבו חזקתם בקרקע. יחד עם זאת, ביקשה המדינה בתמצית להוכיח כי
7 נוקטת היא במדיניות סבירה כנגד בני שבט אבו קוידר במגמה לפנותם מן הקרקע הפרטית
8 למקום קבע אחר, לשביעות רצונם של בני השבט.

9

10 20. בהתאם, טענה המדינה מאז ניתן פסק הדין בבית המשפט העליון, בשנת 2009, המקדם
11 הסדר התיישבותי לבני שבט אבו קוידר, התנהלו ועדיין מתנהלות פעולות משמעותיות
12 לצורך קידום מעברם של בני שבט אבו קוידר לשטח מקרקעין מדרום לישוב רהט. כן טענה
13 כי מדיניות האכיפה בעבירות בניה בפזורה הבדואית נעשה מכוחה של מדיניות האכיפה
14 הכוללת בפזורה, המביאה בחשבון את כלל נסיבותיו המיוחדות של כל מקבץ ומקבץ שבטי.
15 לעת הזו, טענה המדינה, כי בעקבות המלצת דו"ח גולדברג, מתמקדת האכיפה האקטיבית
16 בבלימת הבניה הבלתי חוקית החדשה וכי כחלק מיישום המדיניות האמורה הוצאו צווי
17 הריסה מנהליים רבים ובכלל זה כנגד בניה בלתי חוקית חדשה שנעשתה על ידי בני שבט
18 אבו קוידר.

19 כדי לסבר האוזן ציינה המדינה כי בשנת 2011 נפתחו 20 תיקים כנגד עברייני בניה בלתי
20 חוקית ובשנת 2012 נפתחו 21 תיקים, כי בוצעו כ- 24 צווי הריסה, כי לאחרונה הוגשו 6
21 כתבי אישום, 6 תיקים בשלבי חקירה, מבנה אחד עומד להריסה בימים הקרובים, 4 תיקים
22 הועברו לפרקליטות עם המלצה על צווי הריסה לפי סעיף 212 ועוד 2 תיקים בהליכי הוצאת
23 צווי הריסה.

24 אשר לבית הספר אשר נבנה על ידי המדינה על קרקע פרטית הודיע ב"כ המדינה כי על אף
25 שמדובר במשימה מורכבת, לנוכח העובדה כי מדובר בבית ספר הנותן מענה לכ- 964
26 תלמידים, שוקדים הממונים לתיקון המצב ופינוי המבנים.

27

28 21. לסיכום, טענה המדינה כי מדיניות אכיפה כנגד בניה חדשה בשילוב ולצד קידום פיתרון של
29 מגורי קבע לבני שבט אבו קוידר, הינה מדיניות סבירה לעת הזו ועל כן אין כל הצדקה
30 להתערבותו של בית המשפט.

31

32

טענות בני שבט אבו קוידר

33 22. נציג בני שבט אבו קוידר טען בתגובתו בפני כי המדינה מיישמת כנגדם מדיניות קשה של
34 אכיפה כנגד בניה בלתי חוקית חדשה המתבצעת על המקרקעין. עוד ציין כי בעבר ההצעות

בית משפט לעניינים מנהליים בבאר שבע

עת"מ 12-05-35692

בפני כב' השופטת רחל ברקאי

7 ינואר 2013

1 אשר עמדו על סדר היום כפתרון מעבר לבני השבט היו בלתי ראויות מאחר ולא נתנו מענה
2 כולל לכל בני השבט וכי כיום התוכנית המדוברת נותנת מענה רחב וכולל וכי בבוא היום
3 מאמין הוא כי כל בני השבט יכבדו את המוצע ולא תהיה כל בעיה לפנות את המקרקעין.
4

5 **דין**
6 23. מדיניות אכיפה וקביעת סדרי הקדימויות בה הינה עניין המסור לשיקול דעת הרשויות
7 הנוגעות בדבר, הנדרשות לשכלל את מכלול הנסיבות הקיימות בהתחשב בתקציבים ובכוח
8 האדם העומדים לרשותם בהתמודדות עם עבירות מתחום התכנון והבניה.
9 לפיכך, ככלל אין בתי המשפט נוהגים להתערב בשיקול דעת הרשות בכל הנוגע לקביעת
10 סדרי העדיפויות שהיא קובעת לעצמה באכיפת החוק כי אם נוקטים משנה זהירות עת
11 בוחנים הם את אופן הפעלת שיקול דעת הרשויות בתחום האכיפה. עיקרון זה נעוץ בעובדה
12 כי לרשות משאבים מוגבלים, המלאכה רבה ועל כן יש צורך בקביעת סדרי עדיפויות; כי
13 לעיתים מלאכת האכיפה מעוררת קשיים; וכי מארג השיקולים של הרשות אינה נוסחה
14 מתמטית חד מימדית. לפיכך, רק נסיבות קיצוניות של חוסר סבירות על פניה של התנהלות
15 המנהל תביא להתערבותו של בית המשפט.

16 לעיתים, ובפרט כאשר מדובר באכיפת דיני התכנון והבניה בקרב הפזורה הבדואית, נדרשת
17 ראייה כוללת ולא דוקא נקודתית, הלוקחת בחשבון את המרקם האנושי, פרק הזמן שחלף
18 מאז מחזיקים הם בקרקע, מעברם מחיים בפזורה לחיי עיר ורגישויות אחרות הנוגעות
19 לאוכלוסיה זו. (ראה בנסיבות דומות דברי בית המשפט העליון בבג"צ 433/09 רגבים ואח' נ'
20 **שר הביטחון**) שם קובע בית המשפט: **"בל נשכח שבית המשפט אינו אמון על ביצוע**
21 **אכיפת החוק. זהו תפקידה של הרשות המבצעת. תפקידו של בית המשפט בעניין זה**
22 **מוגבל, לנוכח קשת השיקולים הלגיטימיים שעשויה להשפיע על קביעת סדר**
23 **העדיפויות..."**

24 לעניין צמצום התערבות בשיקול דעת הרשות ראה גם בג"צ 1161/06 **תנועת "אנחנו על**
25 **המפה" ואח' נ' שר הביטחון**

26
27 24. דברים אלה יפים גם בענייננו. העתקת מקום המגורים של שבט אבו קוידר הינו נושא
28 המטופל בשנים האחרונות על ידי המדינה. יתכן ובתחילת דרכה של המדינה לא נעשה כל
29 טיפול בנדון בשל סדרי עדיפויות שקבעה לעצמה המדינה, והבניה בשטח הפזורה, ללא כל
30 היתר או פיקוח, אכן מלמדת על אוירת הפקר שרווחה בקרב יושבי המקום, כי ניתן לבצע
31 בניה במקרקעין מבלי לקבל את רשות המדינה וכאשר גם המדינה עצמה נפלה לחטא
32 המחזיקים במקרקעין, משנמצא כי הוקמו במקום בתי ספר וגני ילדים ללא כל היתר כדין.
33 על אף האמור, ומבלי להמעיט מערכה של זכות הקניין והחובה להגן עליה, סבורה אני כי
34 לנוכח המדיניות הננקטת כיום בנדון אין בנסיבות דנן כדי להצדיק התערבותו של בית

בית משפט לעניינים מנהליים בבאר שבע

עת"מ 12-05-35692

בפני כב' השופטת רחל ברקאי

7 ינואר 2013

1 משפט זה. בשנים האחרונות, שמה לעצמה המדינה על סדר היום, ברמת עדיפות עליונה,
2 הסדרת התיישבות הפזורה בנגב. המדינה נוקטת כיום במדיניות אכיפה כנגד בניה חדשה,
3 שאין חולק כי נעשית ללא היתר, וקידום פיתרון של העתקת מגורי בני השבט לבניה קבועה
4 בפאתי העיר רהט. מדיניות זו של אכיפה כנגד בניה חדשה הנעשית במקרקעין בשילוב
5 קידום פתרון לטווח ארוך, על דרך העתקת מקום מגורי בני השבט לקרקע חלופית הינה
6 מדיניות ראויה וסבירה שלא מצאתי לנכון להתערב בה.
7 אין הנסיבות של פסקי הדין בפרשת גבעת האולפנה ופרשת מאחז מגרון דומות לנסיבות
8 כאן. הן בנסיבות, הן במרקם האנושי המדובר, הן בהסטוריית ההתיישבות בקרקע, הן
9 בהסכמת התושבים להתפנות, הן בזמנים שניתנו להשלמת הפינוי והן בעמדת המדינה עצמה
10 בנוגע לפינוי.
11 להזכיר פרשת מגרון התייחסה לפינוי מאחז בלתי חוקי על קרקע פרטית פלסטינית. העתירה
12 הוגשה בשנת 2006 ועל אף שהמדינה הצהירה על קיומם של צווי הריסה בשנת 2006
13 והתחייבה לפינוי המאחז הדבר לא נעשה, על אף ארכות נוספות שניתנו וזאת בשל העדר
14 הסכמה ושיתוף פעולה מטעם המתדיינים. חמש שנים לאחר הגשת העתירה ניתן פסק דין
15 לפינוי תוך מתן ארכה עד ליום 31.3.12. בקשת ארכה נוספת לפינוי, שהוגשה מטעם
16 המדינה, ארכה בת 3 שנים ושמונה חודשים, נדחתה על ידי בית המשפט העליון, מן הטעם
17 כי הועמד פרק זמן ניכר להשלמת הפינוי וכי מתן ארכה נוספת תהווה פגיעה חריפה בזכות
18 הקניין ובשלטון החוק, בפרט כאשר מדובר בארכה בלתי סבירה בעליל. כך בדומה פרשת
19 פינוי גבעת האולפנה.
20 במקרה שבפני המדובר בפניה ראשונה של בעלי הקרקע אל בית המשפט ואין ספק כי הליך
21 הפינוי הננקט בחסות המדינה יארך שנים מספר. בשונה מפרשת מגרון הליכי הפינוי
22 מתואמים ומוסכמים על בני השבט ויש להניח כי ברגע האמת תתגבש הסכמה של מרבית
23 בני השבט להתפנות. על כך ניתן ללמוד מעצם פנייתם אל בג"צ בעתירה לקידום הסדרת
24 עניינם וכן מהצהרת בא כוחם בפני. גם אם בעת הפינוי יקומו מתנגדים מקרב בני השבט יש
25 להניח כי יהיה זה מיעוט נקודתי.
26
27 נמצא אפוא כי השאלה היחידה שנותרה לדיון הינה האם נכון לקבוע, כבר בשלב זה של
28 הדברים, את המועד להשלמת פינוי בני שבט אבו קוידר על דרך של אכיפת צווי הריסת מבני
29 המגורים הבלתי חוקיים שהוקמו במקרקעין.
30 המדינה התקשתה להציג לוח זמנים מסודר לביצוע השלמת מעברם של בני השבט לשטח
31 החלופי הקבוע והסתפקה בהצהרה זהירה לפיה, התוכניות תסתיימנה בתוך 3 שנים מהיום.
32 אין להתעלם מן העובדה כי העותרים החלו לגלות עניין במקרקעין הנדונים רק בעת
33 האחרונה ולא נקטו בשום הליך או בכל צעד כנגד הבניה שנעשתה לאורך השנים על
34 המקרקעין הנדונים. יתכן ורק לאחרונה נודע להם דבר בעלותם במקרקעין יתכן וידעו בעבר
35 אך לא גילו כל עניין במקרקעין בהעדר ערך כלכלי למקרקעין, על כך לא נמסר מידע מפי

בית משפט לעניינים מנהליים בבאר שבע

עת"מ 12-05-35692

בפני כב' השופטת רחל ברקאי

7 ינואר 2013

1 העותרים. נמצא אפוא כי אין המדובר במקרקעין שפינוים מעורר שאלה של דחיפות מצד
2 העותרים, הגם זכות הקניין שאין חולק עליה, כי אם ניסיון לקדם אינטרס אחר, אחרת לא
3 ברור מדוע השתהו עד כה באכיפת זכותם בקרקע ואף בחרו בדרך זו של אכיפת חוקי הבניה
4 שיבוצע תחת פיקוח המדינה והיכן היו כל השנים כאשר בני שבט אבו קוידר הרחיבו בנייתם
5 במקרקעין.
6 בהינתן האמור, לא מצאתי כל הצדקה להתערב בשיקול דעת המשיבים ולהורות למדינה
7 לקדם פינויים לאלתר של בני השבט על דרך של הוצאת צווי הריסה לבניה הבלתי חוקית
8 ובהתאם אכיפתם.
9 יחד עם זאת, מן הראוי שהמדינה תקדם, בקצב מוגבר, את הליך העתקת מקום
10 התיישבותם של בני שבט אבו קוידר לשטח החלופי המוצע, תוך מתן עדיפות לפינוי בני
11 השבט המחזיקים במקרקעין הפרטיים – נשוא העתירה – ולאחריה פינוי בני השבט
12 ממקרקעין המדינה.
13 בהנחה שהליכי התכנון יסתיימו בתוך 3 שנים מהיום יש לעשות את כל המאמץ להשלים
14 העתקת מקום מגורי בני השבט למקום החדש בתוך 3 שנים לאחר מכן.
15 אין באמור כדי לקבוע לוח זמנים נוקשה אולם, וככל שלא תעמוד המדינה בלוח הזמנים
16 האמור וככל שיצדיקו הנסיבות יהיו העותרים רשאים לחזור ולפנות אל בית המשפט.
17 אין באמור כדי לחסום את דרכם של העותרים לקדם הליכים אזרחיים אחרים, ככל שימצאו
18 בכך טעם.

20 25. אין צו להוצאות.

26 ניתן היום כ"ה טבת תשע"ג, 7 ינואר 2013 בהעדר הצדדים.

29
30 רחל ברקאי, שופטת

בית משפט לעניינים מנהליים בבאר שבע

עת"מ 35692-05-12

בפני כב' השופטת רחל ברקאי

7 ינואר 2013

- 1
- 2
- 3